

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 6/23

U Luxembourg 12. siječnja 2023.

Presuda Suda u predmetu C-356/21 | TP (Audiovizualni montažer za javnu televiziju)

Spolna orijentacija ne može biti razlog odbijanja sklapanja ugovora sa samozaposlenom osobom

Direktiva o jednakom postupanju, obuhvaćajući širok raspon profesionalnih djelatnosti, uspostavlja opći okvir za borbu protiv diskriminacije na temelju, među ostalim, spolne orijentacije u području zapošljavanja i obavljanja zanimanja

Između 2010. i 2017. samozaposlena osoba pripremala je montirani materijal, televizijske najave i reportaže za korištenje u materijalima za vlastitu promociju društva TP, koje upravlja nacionalnom javnom televizijskom postajom u Poljskoj. Ta se suradnja temeljila na nizu uzastopnih kratkoročnih ugovora o djelu koje je ta osoba sklapala s društvom TP u okviru svoje djelatnosti kao samozaposlena osoba.

U prosincu 2017. ta samozaposlena osoba i njezin partner su na YouTubeu objavili božićni glazbeni videozapis s ciljem promicanja tolerancije prema istospolnim parovima. Nedugo nakon objave tog videozapisa društvo TP je jednostrano otkazalo dežurstva te osobe i, slijedom toga, s njom nije sklopljen nijedan novi ugovor o djelu.

Smatrajući se žrtvom izravne diskriminacije na temelju svoje spolne orijentacije, ta je osoba podnijela tužbu radi naknade štete Općinskom sudu u Varšavi (Poljska). S jedne strane, taj se sud pita je li situacija o kojoj je riječ u glavnom postupku obuhvaćena područjem primjene Direktive 2000/78/EZ o jednakom postupanju pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja¹. S druge strane, nacionalni sud želi doznati protivi li se toj direktivi nacionalni propis kojim se, na temelju slobodnog odabira ugovaratelja, iz zaštite od diskriminacija koju treba pružiti na temelju te direktive isključuje odbijanje, zbog spolne orijentacije osobe, da se sa samozaposlenom osobom sklopi ili obnovi ugovor.

Svojom današnjom presudom² Sud je presudio da pojam „uvjeti za pristup zapošljavanju, samozapošljavanju ili uvjeti za obavljanje zanimanja”, koji se odnosi na profesionalne djelatnosti obuhvaćene područjem primjene Direktive 2000/78, treba razumjeti u širem smislu, na način da obuhvaća pristup bilo kojoj profesionalnoj djelatnosti, bez obzira na njezinu prirodu i obilježja. To shvaćanje ne proizlazi samo iz teksta Direktive 2000/78 nego ga potvrđuju i njezini ciljevi. U tom pogledu Sud ističe da je **cilj Direktive 2000/78 uklanjanje, zbog socijalnih i javnih interesa, svih prepreka zasnovanih na diskriminatorskim razlozima pristupu sredstvima za život i sposobnosti doprinošenja društvu radom, neovisno o pravnom obliku na temelju kojeg se on obavlja**. Međutim, budući da djelatnosti kao što su jednostavne isporuke robe ili usluga jednom ili više primatelja nisu obuhvaćene tom direktivom, Sud pojašnjava da profesionalne djelatnosti obuhvaćene područjem primjene Direktive 2000/78 moraju biti stvarne i moraju se obavljati u okviru pravnog odnosa koji obilježava određena stabilnost. Sud

¹ Direktiva Vijeća 2000/78/EZ od 27. studenoga 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja (SL 2000., L 303, str. 16.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 1., str. 69. i ispravak SL 2020., L 63, str. 9.)

² Vidjeti također mišljenje nezavisne odvjetnice T. Čapeta u predmetu [C-356/21](#) TP (Audiovizualni montažer za javnu televiziju) i priopćenje za medije br. [145/22](#).

koji je uputio zahtjev mora ocijeniti ispunjava li predmetna djelatnost taj kriterij.

Isto tako, što se tiče pojma „zapošljavanje i uvjeti rada, uključujući otkaze i plaće”, u smislu Direktive 2000/78, Sud utvrđuje da i njega valja tumačiti u širem smislu, na način da uključuje uvjete koji se primjenjuju na svaki oblik djelatnosti zaposlene i samozaposlene osobe, bez obzira na pravni oblik u kojem se ona obavlja. Osim toga, kada je riječ o pojmu „otkazivanje”, Sud potvrđuje da i **samozaposlena osoba može biti prisiljena prestati obavljati tu djelatnost zbog svojeg ugovaratelja i tako se naći u ranjivoj situaciji usporedivoj s onom zaposlenog otpuštenog radnika**. Sud zaključuje, podložno ocjeni suda koji je uputio zahtjev, da je odluka o neobnavljanju ugovora zbog ugovarateljeve spolne orijentacije obuhvaćena područjem primjene Direktive 2000/78.

U slučaju da sud koji je uputio zahtjev zaključi da takva diskriminacija postoji, Sud smatra da se ona ne može opravdati nekim od razloga iz članka 2. stavka 5. Direktive 2000/78 kojim se uspostavlja iznimka od načela zabrane diskriminacije. U tom pogledu, Sud primjećuje da, iako se čini da se poljskim propisom žele zaštititi prava i slobode drugih, konkretnije sloboda ugovaranja, on nije nužan kako bi se osigurala ta sloboda.

Sud je mišljenja da činjenica da je poljski zakonodavac predvidio određeni broj iznimaka od slobodnog odabira ugovaratelja potvrđuje da je i sam smatrao da se diskriminiranje ne može smatrati nužnim kako bi se osigurala sloboda ugovaranja u demokratskom društvu. Naposljetku, Sud podsjeća na to da **kada bi se prihvatilo to da sloboda ugovaranja dopušta odbijanje sklapanja ugovora s osobom zbog spolne orijentacije, time bi se Direktivi 2000/78, i zabrani svake diskriminacije koja se temelji na takvom razlogu, oduzeo koristan učinak.**

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

Snimke s objave presuda nalaze se na „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106

Ostanite povezani!

